

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชนของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัย นายอำพันธ์ อยู่เจริญ ปริญญา สาขาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารสาธารณสุข) อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เขาวภา ปิ่นทพินทร์ (2) อาจารย์นายแพทย์ขวัญชัย วิศิษฐานนท์ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

ศูนย์สุขภาพชุมชนเป็นหน่วยบริการระดับปฐมภูมิทางการแพทย์และสาธารณสุข รับผิดชอบการจัดการบริการด้านสุขภาพในลักษณะองค์รวมแบบผสมผสาน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับความสามารถของหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ และผลการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชน และ (2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษากับองค์ประกอบความสามารถและผลการปฏิบัติงาน

การวิจัยใช้รูปแบบการสำรวจเชิงพรรณนา ทำการศึกษาในประชากรหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนทุกคนในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 350 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่า สำหรับหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนประเมินตนเองในด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ และผลการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งมีค่าความเที่ยง 0.90 ขึ้นไปทุกรายการ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยผ่านทางนักวิชาการสาธารณสุขประจำสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ อัตราการตอบกลับเท่ากับร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสถิติเชิงวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ เพียร์สันไควร์สแควร์

ผลการวิจัย พบว่า (1) หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนมีความรู้และทักษะโดยรวม ด้านบริหาร บริการ และวิชาการ ในระดับปานกลาง มีทัศนคติเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการบริหารจัดการโดยรวม ในระดับเห็นด้วย และมีผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในระดับปานกลาง ด้านบริหาร ด้านบริการ และรวมทุกด้านในระดับมาก และ (2) มีความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ อัตราเงินเดือน อัตราค่าตอบแทน สถานภาพสมรส อายุราชการ ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ตำแหน่งตาม จ.18 จำนวนเจ้าหน้าที่ จำนวนหมู่บ้านรับผิดชอบ จำนวนประชากร รับผิดชอบ งบประมาณดำเนินงาน และการได้รับการอบรม กับ องค์ประกอบความสามารถ ด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ และผลการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ข้อค้นพบจากงานวิจัยบ่งบอกว่า หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนต้องได้รับการพัฒนาความรู้ด้านบริหาร บริการ และวิชาการ เพื่อให้มีผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับสูงขึ้น

คำสำคัญ หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน ศูนย์สุขภาพชุมชน ความสามารถ ผลการปฏิบัติงาน

Thesis title: Management Competency for Development of Primary Care Units among Chiefs of the Units in Nakhon Ratchasima Province

Researcher: Mr. Amphun Aucharoen; **Degree:** Master of Public Health (Public Health Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Yowapa Pintupan, Associate Professor; (2) Mr. Khuanchai Visittanon; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

Primary care unit (PCU) is a basic medical and health service unit responsible for holistic and integrated health service provision in accordance with changes in the health system.

The purposes of this research were to: (1) study competency level of the chiefs of PCUs in terms of knowledge, attitudes, skills, and performance in PCU management and (2) find out correlation between the study variables and their competency as well as performance.

This descriptive research was conducted with 350 PCU chiefs or acting chiefs in Nakhon Ratchasima Province. A rating scale questionnaire was used by the chiefs for self-assessment in various aspects including knowledge, attitudes, skills, and performance in the management of PCU. The instrument had reliability values of 0.9 in all aspects. Data were collected through health technical officers at the district health offices. The questionnaire response rate was 100%. The data were analyzed by descriptive statistics (percentage, mean, standard deviation, and maximum and minimum values) and analytical statistics (Pearson Correlation Coefficient and Chi-square test).

The research results revealed that: (1) the chiefs of PCUs had overall knowledge and skills in the management, service and technical aspects at the moderate level; they had overall attitudes relating to components of management competency at the "agree" level; their technical performance was at the moderate level, while their management and service performance was at the high level; and (2) the association between sex, age, salary rate, remuneration rate, marital status, period of civil service, duration of service as chief, number of positions according to the payroll, actual number of officers, number of villages under their responsibility, population under jurisdiction, operating budget and training experience and the components related to competency, knowledge, attitudes, skills, and performance was at the statistically significant confident level of 0.05.

The findings of this research indicated that the PCU chiefs needed development in terms of management, service and technical skills in order to achieve a higher technical performance.

Keywords: Chief of primary care unit, Primary care unit, Competency, Performance